

Den historiske

Helgelendingen

Helgeland
Historielags
info-blad

www.helgeland-historielag.no

Årgang 34

Nr.1

2015

Angarsnes i Stamnes

Dette bildet er tatt først på 1900tallet og viser gården Angarsnes i Stamnes. Husfolket har tatt plass i sin beste stas ved gårdens mekaniske innretning, slåmaskinen. Angarsnes er i dag en del av Leirfjord kommune som i år markerer sitt 100års jubileum.

Du kan lese om

*Gunelius
Mareli Nilssen*

*Brønnøy Gård
og slekt*

*«Kong
Oscar II»*

*Minnebauta
fra krigen*

Frå det lokale, gjennom det nasjonale til det internasjonale

Overskrifta har eg lånt frå salige Vinje, og kunne etter mitt syn ha vore mottoet til Helgeland Historielag.

Vi som ser glede og nytte av å sysle med lokalhistorie, kan av og til bli beskyldt for å vere heimfødningar og berre vere opptekne av våre eigne røter. Og så vere godt tilfredse med det. Kanskje finnes det noen slike, men eg har sjeldan møtt dei. Dei lokalhistorisk interesserte folka eg møter, er sjølvsgatt opptekne av røtene sine, men dei er også allsidig samfunnsinteressert. Ja, jamt over mykje meir engagerte i samfunns spørsmål enn folk flest. Det får vi dagleg bevis for.

Olav Duun skreiv en gong at eit menneske treng ein stad å vere frå. Det er lett å forstå kva forfattaren vil seie oss med dette utsagnet, og det er umuleg å seie han i mot. Men tar samfunnet vårt konsekvensane av denne menneskekjennaren sin livsvisdom? Kjenner det moderne menneske at det har "ein stad å vere frå"? Greier dei nye generasjonane å finne rotfeste i det lokale når dei skal orientere seg i det nasjonale og vidare i det internasjonale?

Har vi tru for at det er nyttig for folk å ha ankerfeste der dei har sine røter, er det i dag minst like viktig som før å arbeide for at framveksande generasjonar får kunnskap og møter haldningar som støttar opp under budskapet om at skal ein leve i ei stadig meir internasjonal verd, ligg mykje av nøkkelen i at ein kjenner til dei røtene ein er runnen av.

Det er mange trekk i notida som kan gjere det vanskeleg for unge folk å finne sin lokale identitet. Folk flyttar oftare, sentraliseringa avlar fråflytting, næringslivet krev at vi er sanselause forbrukarar og den nye medieverda skaper ei ny og alternativ verkeheit for mange.

Vi som brukar tid og energi på å fremme lokalhistoria på Helgeland, skal vere stolte over at vi gjer eit skikkeleg samfunnsnyttig arbeid.

Olav Håkon Dybvik

Stedsnavn på Helgeland

6. og 7. mars arrangerer Helgeland Historielag kurs i stedsnavnforskning på Meyergården, Mo i Rana. Kurset har tittelen "Stedsnavn på Helgeland" og vi har fått 4 fremtredende navneforskere til forelesere.

Kurset er beregnet på både unge og gamle som har interesse for lokalhistorie. Spesielt innbyr vi skoleelever, lærere og medlemmer av lokale historielag.

Kurset starter fredag 6. mars klokka 17.00 og avsluttes lørdag ca. kl 15.00. Forelesere er:

Statens navnekonulent Eli Johanne Ellingsve, Trondheim. Hun har sin doktorgrad på stedsnavn, og har publisert mye faglitteratur fra området. Hun vil forelese om Lov om stadnamn, adressetildeling og om stedsnavn på Helgelandskysten og i innlandet.

Hvor er dette Svar: Hemnesbruket i Hemnes

Bildet viser sagbruket på Hemnesberget, Hemnesbruket, med Veten i bakgrunnen. Den store pipa er etter all sannsynlighet pipa til dampmaskinen på sagbruket. Dette opplyser Frode Fagerheim på Hemnesberget. Svein Luneng har også gjenkjent stedet. Han sier at pipa står ennå nedenfor Skjæranlandet, og at husene i bakgrunnen fremdeles er bebodd. Når bildet er tatt, er fremdeles ukjent.

Bygdebokforfatter Leif Eldsvatn, Hattfjelldal. Han er historiker og har de siste år skrevet bygdebøker for Hattfjelldalområdet. Han har arbeidet spesielt med sør-samiske historie og skrevet mye om mellom annet samiske stedsnavn. Han vil forelese om sørsamisk språk knytt til navn i naturen på Helgeland og stiller spørsmålet om et stedsnavn har samisk eller norsk opphav.

Anne Katrine Meland, Lovund. Hun er arkeolog, og har mellom annet skrevet boka "Navn på Lovund med vekt på historie, kultur og arbeidsliv." Hun har samlet inn over 700 lokale stedsnavn og satt de inn i en historisk sammenheng. Hun vil vise hvordan hun la opp og gjennomførte dette meget lærerike arbeidet.

Inge Strand, Bodø. Han er historiker og har i mange år vært leder for "Arkiv Nordland". Har mellom annet skrevet mye om økonomisk historie i Nordland. I det siste har han arbeidet med digital publisering av de

180.000 stedsnavnene som ble samlet inn i det store "Stadnamnprosjektet i Nordland". Han vil vise oss hvordan vi etter hvert vil via internett kunne skaffe oss kunnskap om stedsnavn. Han vil også drøfte spørsmål knytt til navns opphav og språklig utvikling.

Kurset koster 750 kroner pr. deltaker, iberegnet kaffe og fin lunsh. For medlemmer i Helgeland Historielag er kursprisen 650 kroner.

Eventuell overnatting ordner kursdeltakerne selv.

Påmelding til Ester Villmones, 8646 Korgen. Telefon 75191250 eller 95249068. E-post: estherjohanne@hotmail.com

Påmelding innen

1. mars.

Velkommen til et kurs der vårt eget distrikt er vårt tema.

**Vennlig hilsen fra Helgeland Historielag
Olav Håkon Dybvik, leder**

Gårdbruker og emissær

Min bestefar Gunelius Nilssen (1867-1958) kjøpte i 1906 gården Sandnes Øvre utenfor Sandnessjøen i dagens Alstahaug kommune. I tillegg til å drive gården reiste han som emissær for Kinamisjonen i nærmere 40 år. Gunelius ble født på Grytøya i Trondenes og drev i sine unge år som fisker. En betennelse i ryggen etter et fall under fiske gjorde ham nærmest til krøpling. Han kunne ikke slå seg til ro med det og i 1892 reiste han til Sverige, til Boltzius, som helbredet med bønn. Der fikk han behandling og ble så bra at da han på vegen hjem kom til Harstad, lånte han seg båt hos broren Sareus og rodde de to milene over Toppsundet til Bjørnå, og dro opp båten uten hjelp. Men ryggen

var for dårlig til at han kunne fortsette som fisker. Han var en aktiv kristen og ville reise ut som misjonær, men legene sa stopp, helsa var ikke god nok til det. Han har skrevet sin egen beretning om reisen til Boltzius.

I et avisinnlegg skrev Jenny Linvik om sin far, "Den særmerkte Helgelandsforkynneren Gunelius Nilssen", (avisas introduksjon). Sitat: *"Far var emissær og gardbrukar. Om vinteren reiste han omkring og hadde møte, og om sumaren var han mest heime og streva med garden. Det var ikkje råd å halda dreng, så han laut ta mange tunge tak åleine.*

f I sin ungdom dreiv far fiske, men han var ute for eit uhell så han fekk ein ryggskade. Det sette seg betennelse i ryggen, og han leid mykje vondt. Far søkte råd hos ein spesialist i Trondheim, men han kunne ikkje gjere stort for denne sjukdommen. Om far ville leggja seg inn på sjukehuset hos han, så kunne dei kanskje halda liv i han i 5 - 6 år. På den tida var det inga trygdekasse å få stønad frå, så det var berre å reisa heim og venta på døden. Men far hadde ein ungdomsven som var reist til Kristiania, og der hadde han høyrte om svensken Boltzius som hadde bedt om helbreding for alle slags sjukdomar. Ungdomsvenen rådde far til å reisa til Boltzius, og det gjorde han. Far vart helbreda for betennelsen, men ryggen vart ikkje heilt rett. Han var alltid noko framlutt. Etter den tid var han ikkje i stand til å driva fiske.

Og så kom kallet til å bli menneskefiskar. Far var glad i song og musikk, og han spela på orgel og gitar. Når han var heime, vart vi ofte om morgonen vekte av orgelmusikk. Notane hadde han lært seg sjølv, både orgel- og gitarnotar. Det var vanskeleg å dra med seg gitar på reisene, men så laga far seg sjølv ein gitar som var slik at han kunne ta halsen av, snu den og putta den i gitarkassa. Då fekk

99 – Blant folk gikk han under navnet "Gitar-Nilsen".

han plass til den i handkufferten. Når han kom fram til møtestaden var det berre å setja halsen på, stemme den og så song og spela han medan folket samla seg i bedehuset, eller stua der møtet skulle vera. Han kunne mange songar og lærte stadig nye når han reiste omkring. Han kunne også eit slags talnotar, så han kunne skriva melodiane med tal.

Far var interessert i å lesa, og han sette seg inn i mange ting som var oppe i tida, og han interesserte seg også for soge, jordbruk og anna som han kom over. Eg trur han visste meir enn folk flest om mange ting.

Men far sleit ofte vondt på reisene sine. Alltid reiste han på billigaste måte, ofte til fots lange vegar. Når det gjekk an brukte han sykkel og stundom også ski. Ein gong han kom heim, var han så sjuk at det var berre så vidt han vann på vegen frå kaia og heim. Doktoren kunne berre konstatera at det var lungebrann, og han var streng. Det var nok eit under at han sto det over. Men sidan hadde han lett for å få bronkitt og hoste. Det var ofte svært leit for han når han skulle tala og hosteriane kom.

Eg veit ikkje nøyaktig kor lenge han heldt ut, men eg trur han reiste i nær på 40 år. Det var

mange som brevveksla med far, men på sine gamle dagar vart han så skjelhendt at det på slutten vart vanskeleg å lesa det han skreiv. Ein av sønene kjøpte då skrivemaskin til han og då gjekk det betra.

Dei siste åra vart det bønetenesta som opptok tida hans. Det vart etter kvart dårleg med hørsla, men han såg godt og las mykje. Og han var klår i tanken heilt til det siste. Han døydde i august 1958, og vart 91½ år gammal. I minneordet om han i Utsyn sto det mellom anna: "Ikke mange gikk urørt bort der Nilsen var. Han var sjøl grepet, - ikke bare av tjenesten han hadde mellom sitt eget folk, men også av nøden i Kina. Han lærte folk å synge om Kinas mange millioner, som dør uten Gud og uten håp. På en særlig måte fikk Gunelius bære fram Kinamisjonens sak i Nord-Norge. Det var ikke lett, men Nilsen hadde evnen til å se lyspunkter og håp i arbeidet selv om de var små. Det var som han så fram til dagen da høsten kommer med fryde-rop." Sitat slutt.

Gunnar Breimo,
barnebarn.

Lokalbanken gjennom generasjoner!

helgelandsparebank

- EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

Dampskipet "Kong Oscar II"s endelikt

Av: Trond Carlsen

Bilde: *Skipshistorie.Net*

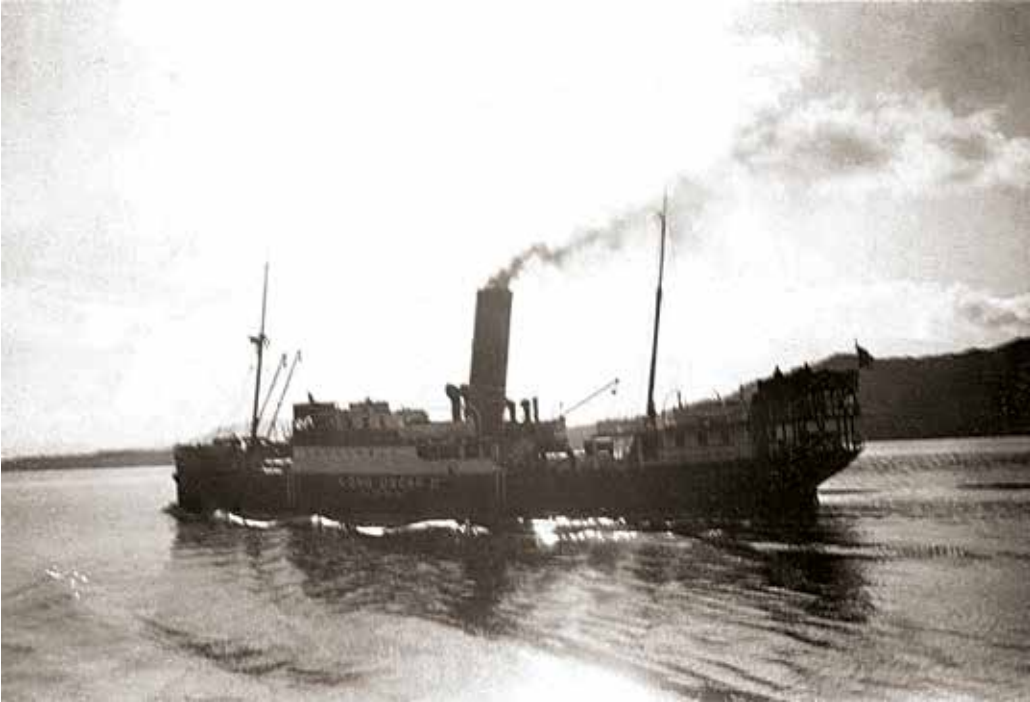
Arendal Dampskibsselskap hadde i sin tid to skip som i ettertiden har vært uløselig knyttet til Sandnessjøen på Helgeland. Mot slutten av 1940 kjøpte Det Helgelandske Dampskibsselskap d/s "Dronningen" fra Arendal. "Dronningen" skulle erstatte Helgelandskes egen båt d/s "Ranen" i kystruta mellom Trondheim og Harstad. "Ranen" ble i mai 1940 beslaglagt av engelske styrker i Harstad og tatt over til England.

Det andre skipet fra Arendal som har vært knyttet til Sandnessjøen var d/s "Kong Oscar II". Dette skipet var et usedvanlig vakert skip som bar sitt navn med rette. Skipet hadde rett og slett et kongelig utseende. Det var bare så synd at det skulle ende sine dager på en lite kongelig måte. En januar natt i 1945 grunnstøtte skipet på et skjær ved Sandnessjøen og sank.

Bygget i 1904

"Kong Oscar II" ble bygget ved verftet Burmeister & Wain i København og stod ferdig i 1904. Skipet var bygget i stål, og tonnasjen var 914 brt. Lengden var ca. 60 meter og bredden var vel 9 meter. Motoren var en dampmaskin av den såkalte trippel-ekspansjonstypen. Den hadde en ytelse på 191 nominelle hestekrefter.

"Kong Oscar II" trafikkerte den viktige passasjer- og postruta mellom Christiania og Bergen i en årrekke. I september 1939 ble skipet utleidd til den Kongelige Norske Marine. Fram til de skjebnesvangre april dagene i 1940 fungerte det som losjiskip i Horten. 9. april beslagla tyskerne skipet. Skipet seilte med norsk besetning helt til 19. oktober 1944. Da ble det satt under tysk kommando, med tysk flagg og tysk besetning. Tyskerne så på "Kong Oscar II" som krigsbytte i og med at skipet var

Bilde: Gunnar Breimo

utleidd til marinen. Arendals Dampskibsselskap ville derfor ikke få utbetalt leie fra de tyske okkupantene.

Okkupasjon

Etter den tyske beslagleggelsen ble det vakre skipet gråmalt og utstyrt med luftskyts. Skipet ble satt i fart, og hovedoppgaven var å transportere tyske tropper og materiell langs norskekysten. "Kong Oscar II" var utsatt for en mengde uhell og grunnstøtinger under krigen. Man kan derfor bare spekulere på hvor motivert det norske mannskapet var over å måtte seile for de tyske okkupantene. Den eneste kjente grunnstøtingen skipet hadde før krigen var ved Kristiansand 28. februar 1904, samme år som det var ferdig bygd.

Forliset

Natt til 13. januar 1945 forliste "Kong Oscar II" ved Sjøtønnen varde, like utenfor Sandnessjøen. Skipet kom nordfra og skulle trolig inn

til Mosjøen. Det har vært svært lite informasjon å finne i forbindelse med dette forliset. Ingen sjøforklaring er å oppdrive, iallfall ikke i noen av de norske sentrale arkivene. Årsaksforklaringene til at skipet forliste og sank har vært motstridende. I en del kilder står det å lese at skipet ble bombet og senket av allierte fly. I Arendals Dampskibsselskaps jubileumbok fra 1982, forfattet av Birger Dannevig, står det bl.a. på s. 50: "I januar 1945 ble Kong Oscar II bombet i senk utenfor Sandnessjøen." I en tysk rapport datert 13. januar 1945, samme dag forliset skjedde, står det bl.a. at hovedårsaken til at "Kong Oscar II" forliste var feilnavigering. Kapteinen på skipet, Willy Kruse, ble holdt særlig ansvarlig for forliset. Det står ellers å lese i rapporten: "Ved en forsiktig navigasjon kunne grunnstøting ha vært unngått. Følgen av havariet var tap av menneskeliv samt totaltap av skipet." I rapporten ble det videre tatt til orde for en disiplinær straff overfor den ansvarlige skipsledelsen.

I Helgelands Blad 24. august 1945 står ...▶

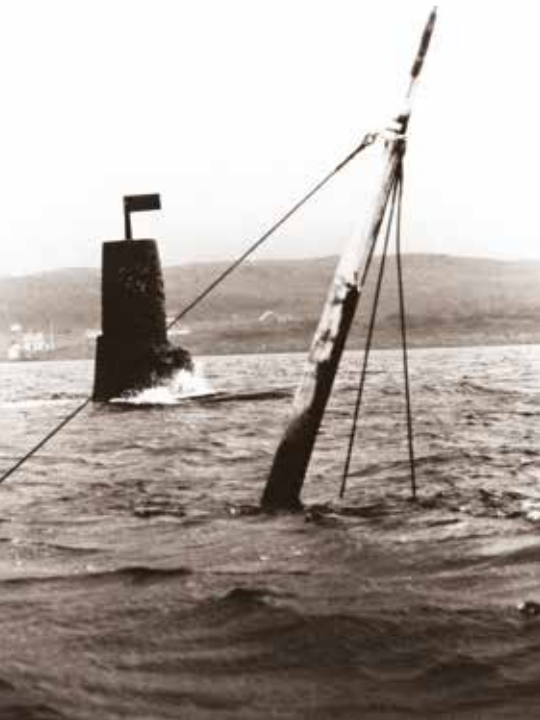

Foto: Per Lillegaard

med et skuldertrekk. Et skip mer eller mindre spilte i de dager så liten rolle, og når en hørte at mannskapet var reddet, var det ikke noe å gjøre med det. Skipet ligger der fremdeles og begivenheten kommenteres bare en sjelden gang av rormenn som seiler forbi den ensomme mastetoppen. – Vår mening er således ikke å fortelle noe nytt, men lede tanken dit hen slik at sjansene for berging vil bli undersøkt. Skipet er på Dronningens størrelse og ligger neppe dypere enn at det med moderne og no aktuelle hjelpemidler kan bringes flott igjen”.

Ingen vitner

Undertegnede har også snakket med flere personer som bodde i Sandnessjøen i januar 1945. Ingen av dem kan huske å ha hørt verken flydur eller eksplosjoner den dagen “Kong Oscar II” forliste. Flere kunne fortelle at de så skipet stå på grunn på Søttaren dagen etter. Kort tid etter gled skipet av grunnen og sank. Bare formasten var synlig over vannflaten til langt ut på 1950-tallet.

I en dykkerrapport datert 13. desember 1945, skrevet av dykker Einar Olsen i firmaet Erling Sannes Bodø, går det fram at skipet ikke hadde noen bombeskader. Olsen skrev ellers i rapporten at skadene på skipet var små og at skipet kunne heves.

Ut fra dette kan man trygt konkludere med at skipet gikk tapt på grunn av menneskelig svikt, og ikke på grunn av allierte flyangrep. Tyskerne var kjent for å dokumen-

.....► det en notis om forliset som antyder at skipet sank på grunn av grunnstøtning: “Kong Oscar II gikk en vinternatt i januar ned ved Søttaren i all stillhet. Da det lysnet av dag og stormen spaknet, så en bare mastetoppene av skipet, men denne begivenhet som under normale forhold ville ha rusket adskillig opp i det kjedelige dagliglivet, ble nærmest glemt

16 museer i 16 kommuner

- Grønsvik kystfort i Lurøy
- Nesna museum
- Rana museum
- Hemnes museum
- Nordvika gamle handelssted på Dønna
- Herøy bygdesamling
- Leirfjord museum
- Vefsn museum

- Petter Dass-museet
- Lensmannsgården i Hattfjelldal
- Grane bygdetun
- Velfjord bygdemuseum
- Vevelstad bygdetun
- E-huset på Vega
- Sømna bygdetun
- Bindal bygdetun

HELGELAND
MUSEUM

tere hendelser under krigen på en grundig og skikkelig måte. Det må derfor være svært sannsynlig at opplysningene i rapporten er korrekte. Ansvaret for forliset legges jo på en av tyskernes egne, nemlig kapteinen.

Hevet i 1967

I desember 1947 fikk Arendal Dampskibsselskap utbetalt en erstatning på 900 000 kroner fra Nortraship for "Kong Oscar II". Vraket ble liggende ved Søttaren i mange år. I 1954 kjøpte firmaet Høvding Skipsopphugging i Sandnessjøen vraket for 3 000 kroner. Først i 1967 ble skipet hevet. Vraket ble sprengt i flere deler som ble tatt opp ved hjelp av en stor flytekran. Deretter ble delene fraktet på lektere til Jernverket i Mo i Rana.

Flere vrakdelar ble tatt opp i 1970 og 1972, men enda ligger det rester av "Kong Oscar II" igjen i området.

KILDER:

Diverse dokumenter fra Nortrashiparkivet – Riksarkivet, Oslo

Arkivsaker fra Aust-Agder-Arkivet i Arendal

Trygve Nordanger: Lang kyst, Nordanger Forlag, Bergen 1975

Birger Dannevig: Arendals Dampskibsselskap 1857–1982, Arendal 1982

Betr: Kapitan Willy Kruse: Strandung und Totalverlust des D: "Kong Oscar II" am 13. 1. 1945

Helgelands Blad: 24.08.45, 10.02.67, 03.04.67, 16.05.67, 19.11.70, 30.09.72

Lokale informanter: Johan Ludvigsen og Roar Hansen, Sandnessjøen

19 lokalhistoriske artikler – 200 sider

Historielaget har også mange årganger av Årbok for Helgeland på lager. Vi formidler salg av eldre årganger av årboka.

KONTAKT OSS PÅ
W.W.W.HELGELAND-HISTORIELAG.NO

Bestilling:
KULTURVERKSTEDET; tlf 75 17 27 60
Email; post@kulturverkstedet.net
Spør også i din lokale bokhandel!

Prinfo RØNNES

Vi har hatt ansvaret for design og produksjon av de fleste historiske bokproduksjoner på Helgeland i over 30 år. Vårt samarbeid med de forskjellige historielag og redaktører har vært en fornøyelse. Det skal vi fortsette med!

KIRKEGATA 22,
8656 MOSJØEN
TLF. 75 17 53 00
WWW.RONNES.NO
POST@RONNES.NO

A PART OF PRINFO COMMUNICATION GROUP

Minnebauta over falne i andre verdenskrig, Sandnessjøen kirke

Et av navnene på dette minnesmerket er Arnold Conton Dahl. Må innrømme at jeg ikke uten videre forbandt navnet med Sandnessjøen.

Arnold Conton Dahl var født i Bergen 3 april 1909. Hans far Ole var fra Nøtterøy ved Tønsberg. Moren var Johanna Strøm fra Sandnessjøen. Arnolds foreldre hadde møttes i Bergen. Faren Ole var tilknyttet et av byens hoteller. Etter hvert flyttet familien til Sandnessjøen. Johanna Dahl døde her i 1960.

Johanna Marie Strøm var født 1880 på Åkvik, Dønna. Hun var datter av Gabriel

Støm fra Hitra som kom i arbeide på Herøy og Dønna. Moren Wilhelma Nilsdatter var født på Sørra ved Sandnessjøen og hadde foreldre fra Vefsn og Vevelstad. Wilhelma vokste opp på Åkvik hos søster av hennes far. Gabriel og Wilhelma ble gift i Herøy kirke 1878.

Etter hvert flyttet familien Strøm til Sandnessjøen og bosatte seg på Vikahaugen. Johanna var den eldste av 6 søsken og møtte i 1898 en handelsbetjent Annanias Kjøde. Han fikk seg stilling som handelsbetjent i Stamnesvika (Vika). Han var husmannssønn fra Kjøde på Stadtlandet. Johanna fikk tvillinger, men bare en overleve og ble i 1900 døpt i Stamnes kirke. Ragnar Kjøde var hans navn. Han hadde sine barneår i Sandnessjøen hos besteforeldrene Strøm.

Ragnar Kjødes onkel Arne var flyttet fra Kjøde til Bergen. Hadde giftet seg og ektefellene hadde begge lærerutdanning. Deres barn fikk utdanning og den eldste sønnen Jacob Kjøde etablerte "Kjødes Rederi". Den nest eldste sønnen Anders utdannet seg til ingeniør og var engasjert i industribygging på Vestlandet, bl. annet Kjødes Fabrikker på Vågsøy vest av Måløy. Her ble Ragnar, som etterhvert flyttet sørover, en del av ledelsen av fiskeforedlingsbedriften.

Så var det Arnold Conton da. Han fikk seg hyre i Kjødes Rederi. Ved krigsutbruddet var han mønstret som matros på D/S "Ingerto". I mars 1942 gikk D/S "Ingerto" i ballast i en konvoi fra Clyde i Scotland til Mobile i Alabama. 11. mars forlot skipet i henhold til seilingsinstruksen konvoien og dagen etter ble skipet senket av en tysk ubåt (U-578). Hele besetningen på 32 mann omkom.

Jeg synes særlig innsatsen til sjøfolkene under siste krig fortjener vår oppmerksomhet. De siste årene har krigs-seilernes historie blitt fortalt av kjente forfattere. Og her ved var bakgrunnen til Arnold Conton Dahl (f. 1909 d. 1942) fortalt.

Arne J. Andersen
med bistand fra
Per Maurstad

Betalingsrutiner Helgeland Historielag

Som medlemmer må man av og til betale for utførte tjenester eller tilbud fra Historielaget. Dette kan være betaling av medlemskap, kjøp av bøker eller betale for deltagelse på kurs og møter.

I våre dager er det vel nettbank som gjelder. Når faktura mottas må dere være behjelpelig med å identifisere hvem som betaler. Et kontonummer forteller ikke Historielaget hvem som har betalt.

Nettbanken gir mulighet for å fylle ut KID feltet. Historielaget benytter ikke KID i sine fakturaer så dere som skal betale skriver tekst i dette feltet.

Her følger noe eksempler.

- Ved kontingentinnbetaling fyll ut KID feltet med: *Kont2015 Navn Etternavn*
- Ved bokkjøp fylles KID feltet ut med: *Årbok Navn Etternavn*
- Ved betaling for kurs fylles KID feltet ut med: *Stedsnavn Navn Etternavn*
- Osv.....

Den korte beskjedden (Kont2015) gir den som fører regnskap beskjed om at det er en årskontingent. Navn Etternavn er den eneste mulighet for å klarlegge hvem som har betalt fakturaen. Regnskapsansvarlig i Historielaget henstiller oss alle om å benytte denne framgangsmåte ved betalinger.

Ole Laulo

**Ole Jacobsen Laulo
(1825-1901)**

I Helgelendingen nr 1/2014 står det forklaring på et etterlyst bilde. Jon Suul har svart ut at det viser bebyggelsen på Sauøya i Froan. Kirken har her fått en Kristusfigur skåret av Ole Laulo. I tillegg kan jeg opplyse at Ole Laulo også utsmykket Brønnøy kirke i Brønnøysund.

Ole Jacobsen Laulo var født 15. februar 1825 Fron i Gudbrandsdalen. Hans treskjærer- og steinhuggerarbeider ble svært anerkjent i hans samtid. Han var en periode i arbeide som billedhugger ved Domkirken i Trondheim.

Han vokste opp på Leinstrand sør for Trondheim og fikk der en husmannsplass Lien eller Laugliolen og tok derfra sitt etternavn. Ole døde fattig og elendig på Thomas Angels Stuer den 25. juli 1901.

Grunnen til at dette trekkes fram er at Oles søskenbarn, John Pedersen (f.1815-d.1894) reiste fra Fron/Vinstra og slo seg ned på Nordnes i Leirfjord. Her giftet

han seg i 1845 med Ane Margrethe Tanke Andersdatter (f.1819-d.1897).

Dette er mine tippoldeforeldre og forklarer min interesse for treskjæreren Ole Laulo.

Et besøk på Lauglo gård ved Leinstrand, der det er reist en minnebauta over Ole, kunne jeg betrakte litt av hans treskjærerarbeider.

Arne J. Andersen
(en fjern slektning)

Ulvangen skole i Leirfjord

Trolig markeringen av 100årsdagen for Grunnloven 17. mai 1914. Apropos 200 årsmarkeringen av Grunnloven og nå 100 årsmarkeringen av Leirfjord som egen kommune.

Bildet er hentet fra et fotoalbum etter mine foreldre. Kjenner igjen min far (f 1904)

bakerst nærmest læreren. Det kan være en mulighet for at fotograf Myrvang d.e. har tatt dette.

(På katetret står det på skiltet: "Sputta ikkje paa golvet")

Arne J. Andersen

For å forstå sin samtid,
må man kjenne historien.

Helgelendingen

ANNO 1929 · HELG.NO

Årsmøte Helgeland Historielag

17. – 19. april 2015

Årsmøte 2015 blir i år arrangert på Lovund RorbuHotell

Her er priser:

Overnatting i enkelrom 17.-19. april (2netter):

kr 1980,- / person

Overnatting i dobb.rom 17.-19. april (2netter):

kr 1290,- / person

Deltagerene må selv bestille sin overnatting:

tlf 75 09 20 30 /epost: post@lovund.no

MAT OG BEVERTNING

(frokoster, lunsjer og middager):

Historielaget dekker utgiftene til mat under oppholdet på årsmøtet.

PÅMELDING innen: 10 april 2015

Send påmeldingen til:

Håvard Nilsen: tlf 971 15 522 /

vefsn.museum@gmail.com

el. Rigmor Bosness tlf 482 50 270

Program:

FREDAG

19:00 Velkomst og kaffe på RorbuHotell

LØRDAG

10:30 Omvisning på Kystkultursenteret v/Hans Petter Meland

12:30 Lunch

14:00 Foredraget "Kystkultur – roller i endring" v/ D. Grønbeck

16:00 Foredrag v/ O. Strøm Nova Sea

19:00 Festmiddag

SØNDAG

10:00 Årsmøte

Betal kun for papiravis

og få resten på kjøpet...

Papiravis • E-avis • Nettavis

fra kr 160,- pr mnd.

(helår m/autogiro)

Helgelands Blad

PÅ KYSTEN SIDEN 1904

Tlf. 75 07 03 00

papiravis

e-avis inkl. i abonnementet

Bokanmeldelse...

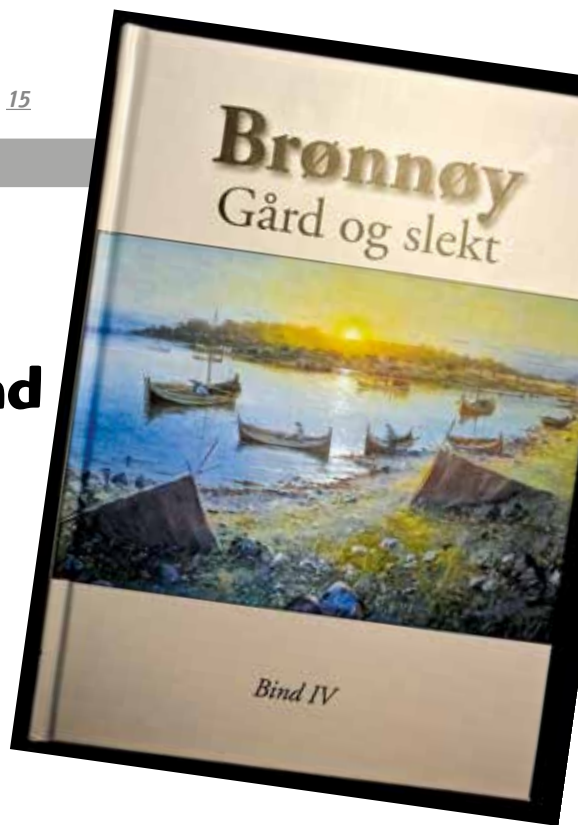
«Brønnøy – Gård og slekt» et nytt praktbind

Et helt år før den planlagte utgivelse foreligger nå 4. bind om gård og slekt i dagens Brønnøy. Som kjent er det planlagt i alt 7-8 bind i denne serien av bygdebøker, og årsaken til at det fjerde bindet foreligger allerede, hevdes å være systematisk innsamling av stoff og rask bearbeidelse av dette. Det skyldes formentlig at medarbeiderne med Tor Quale Mathisen som tekstforfatter og redaktør stort sett er de samme som i de foregående bind. Boknemnda gir da også medarbeiderne ros for den hurtige fremdriften.

Dette bindet består av i alt 560 sider med tekst og illustrasjoner av forskjellige slag, bl. a. sjeldne familiebilder og hittil ukjente fotografier, tegninger, kartskisser og oversikter over folketall, eiendomsforhold, husdyrhold, utsæd og avlinger over lengre tidsepoker. Sånn sett er 4. bind gitt samme utforming som de tre foregående, og omhandler historien knyttet til de gårdene som er beskrevet, og de menneskene som har bodd der gjennom tidene.

Det er her tale om 9 gårder fra og med g.nr. 105 Salhus til og med g.nr. 113 Horn Store som ligger i norddelen av den gamle Brønnøy kommune. Fra gammelt av er dette området, dvs. fra Tilrem og nordover, kalt for Nordbygda.

Boknemnda gjør for øvrig oppmerksom

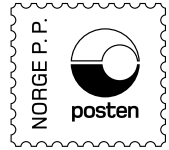
på at Brønnøy prestegård, g.nr.104, ikke er tatt med i dette bindet, men får en omfattende omtale i neste bind.

I likhet med de foregående bindene er også dette et prakteksemplar. Det gjelder ikke bare oppbygging og tilrettelegging av stoff og illustrasjoner, men også bearbeidelse av grunnlagsmaterialet med tekst etc. og layout.

Sammen med de foregående bindene utgjør disse bøkene et sjeldent lokalt oppslagsverk.

Både som faktabok og «hyggelesning» om fortidens gårder og slekter i Brønnøy er de fire bindene som nå foreligger, mønstergylde i sin sjanger og setter en høy standard for dem som eventuelt ønsker å få til noe lignende i andre kommuner.

Bjarne Myhre

Returadresse:
Helgeland Historielag,
Rigmor Bosness, Nordsjøveien 4, 8860 Tjøtta

Hvor er dette

Dette bildet er i Alstahaug Historielags eie. Det ville være av interesse å få klarlagt hvor det er tatt og ikke minst om noen drar kjensel på personene i bildet.

Trolig er det tatt på Alsten (Husmo-Dalen-Botn) og herren nærmest fotografen kan være byggmester Dalen.

Så er det noen som vet, send svar til arne.j.andersen@signalbox.no

Helgelandingen
Helgeland
Historielag
Info-blad
www.helgeland-historielag.no

Redaktør: Arne J. Andersen
Utgitt av Helgeland Historielag

Styret Helgeland Historielag:

Leder: Olav Håkon Dybvik, 7980 Terråk.
e-post: olav.haakon@live.no

Sekretær: Håvard Nilsen, Helgeland Museum, Mosjøen.
e-post: havard.nilsen@helgelandmuseum.no

Økonomiansvarlig: Rigmor Bosness, Nordsjøveien 4, 8860 Tjøtta.
e-post: rbosness@online.no

Styremedlem: Arne J. Andersen, Sandnessjøen.
e-post: arne.j.andersen@signalbox.no

Styremedlem: Esther V. Ødegård, 8646 Korgen.
e-post: estherjohanne@hotmail.com

Varamedlemmer: Gunnar Breimo, Ingvild Dahl, Britt Bosness